

هندوستان ته د ولسمشر د سفر اهمیت او لاسته راوړنې

د هندوستان دولت تراوسه له دوه میلیارده ډالرو په اندازه په غیر نظامي برخو کې مرستې کړي دي او هر کال زر تنو ته د لوړو زده کړو لپاره بورسونه ورکوي افغانستان او هند په ۲۰۱۱ کال کې یو توافق لیک امضا کړو چې په بنیاد یې هند ژمنه کړې وه چې هېواد به یې دسرکونو په جوړولو ، کرنيزه ، سوداګري او د بشري قوې په روزنه او د امنیتي ځواکونو په ظرفیت لوړولو کې مرستې کوي .

نږدې دوه میلیارده تنه اوسپنه په دغه کان کې شته. د دغه لوی کان درې برخې د هند د اوسپنې لوی شرکت او څلورمه برخه یې د کانادا یوه شرکت ته سپارل شوې ده. اټکل کېږي چې ښایي پر دغه کان د کار لپاره څو میلیارده ډالره پانګونه وشي، چې ورسره ګڼو افغانانو ته د کار زمینه هم برابریږي. د دې پانګونې یوه لویه برخه به د اورګاډی د پټلۍ پر غزولو هم لګیږي. افغان چارواکي وايي، پانګه اچوونکي شرکتونه ژمن دي، چې د اورګاډی د پټلیو، برېښنا او نورې زیربنا د جوړولو په برخه کې به هم کار ترکنستان د کازو د زېرمو شتمنی له پلوه په نړۍ کې څلورم لوی هېواد دی.

هند غواړي چې له ترکمنستان څخه د کاز لېږدولو په موخه، د افغانستان له لارې د نل لیکې په جوړولو سره لومړی پاکستان او بیا هند ته کاز ولېږدوي. هیله ده چې د کازو د نل لیکې دا ستره پروژه، چې نږدې اته میلیارده ډالره لګښت پرې راځي، په څو راتلونکو کلونو کې بشپړه شي. دا نل لیکه چې د ترکمنستان د دولت اباد له زېرمو څخه غځېږي، ۱۷۰۰ اولس سوه کیلومتره اوږده والی لري او د هند او پاکستان د انرژۍ-تړنې بازارونه به خړوبوي افغانستان کې د هند لپاره بله دلچسپې انرژي او کانونه دي، څرنگه چې په ۲۰۲۰م کال کې به هند د نړۍ یو له دريو زیاتو انرژي مصرفوونکو هېوادونو څخه وي، نو هند هم د پاکستان په څېر په مرکزي اسيا کې د انرژي د ترلاسه کولو لپاره د خپل حضور د پیاوړتیا په هڅه کې دی، چې د دغه کار لپاره بیا هم افغانستان ته اړتیا لري. هند افغانستان ته د یوې مستقیمې لارې د پیدا کولو او لږو لپاره پر ایران باندې تکیه لري. د منځنۍ اسيا ګڼو بازارونو ته لاره هغه څه دی، چې هندوستان یې له افغانستان سره اړیکو ټینګولو ته هڅولي دي. نن سبا هندوستان اړ دی، چې د منځنۍ اسيا بازارونو ته د لارې د موندلو لپاره د افغانستان له لارې څخه ګټه واخلي، چې په دې موخه باید په افغانستان کې سوله او ثبات ټینګ وي، نو په هغه کې به د هندی توکو لپاره یوه بریالی ترانزیتی لاره مرکزي اسيا ته د افغانستان لاره وي او دا چاره به د هندوستان د پرمختګ په حال کې اقتصاد سره ډېره مرسته کوي.

هندوستان له سفره د ولسمشر لاسته راوړنې ۱: له سولې څخه د افغانانو په مشرۍ د هندوستان ملاتړ په داسې حال کې چې د تېرو ۱۴ کلونو لاسته راوړنې پرځای پاتې شي . ۲: دملي وحدت له حکومته د هند ملاتړ . ۳: د هندوستان دسوداګرو تشویقول چې په افغانستان کې به څو میلیارده پانګونه وکړي . ۴: د افغانستان او هندوستان د سوداګرۍ دخونې تاسیسول ۵: په راتلونکي کال کې له افغانستان سره د هند دمرستو دوام

خپلو صادراتو لپاره ته د پای ټکی کېږدي. دا لاره د افغانستان د اقتصادي پیاوړتیا او بهر ته د افغانی پیداوارو د لېږد رالېږد یوه ښه ترانزیتی لاره ده. هند ته هم زیات اقتصادي ارزښت لري. ځکه هند کولی شي، له دې لارې چاه بهر بندر سره لومړی کندهار بیا کابل، مزارشريف او په دې توګه د مزارشريف له لارې مرکزي اسيا ته ځان ورسوي. له افغانستان سره د هند د اقتصادي مرستو له جملې څخه یوه هم داده چې هند هغه هېواد ته پر یو شمېر افغانی صادراتو مالیه معاف کړې ده. د هند د مالیه وزارت دا ځانګړې پریکړه د ځینو لږ پرمختللو هېوادونو

لپاره کړې، چې وکولی شي هند ته خپل توکی صادر کړي. د دې طرحې له مخې ځینې لږ پرمختللي هېوادونه، چې هند ته سوداګریز توکی صادروي، د مالیه له ورکولو څخه معاف بلل شوي دي. په ۲۰۱۱م کال کې هند ته د افغانستان د صادراتو کچه په کال کې شاوخوا دوه سوه میلیونه ډالرو ته رسېده، په داسې حال کې، چې له هند څخه افغانستان ته د واردېدونکو توکو بیه، د یادې شمېرې درې یا څلور ځله زیاته ده.

د افغانستان اقتصادي ودې لپاره د هند پر وړیا مرستو سربېره، د هند پانګونه هم د پام وړ رول لوبولی شي، چې دلته به په افغانستان کې د هند د پانګونې د دوو مهمو مواردو یادونه وکړو، چې یو یې د حاجیکک د اوسپنې کان او بل یې هم د تاپی (TAPI) یا د افغانستان له لارې هند او پاکستان ته د ترکمنستان د کازو لېږد نل لیکه ده. هندوستان د یو داسې هېواد په توګه، چې خامو موادو ته ډېره اړتیا لري، نو د افغانستان د سترو کانی موادو او زېرمو په اړه خپله لېوالتیا نه شي پټولی.

د حاجیکک د اوسپنې کان، چې افغان دولت د نړیوالو شرکتونو لپاره سیالی ته وړاندې کړی و، په ۲۰۱۱ کال کې درې برخې هندی شرکت او یوه برخه یې کاناډایي شرکت ته د اوسپنې څپړلو او را ایستلو په موخه ورکړل شوه. [دغه تړون وروستی شوی نه دی] اټکلونه ښیي، چې

نو افغان ولسمشر محمد اشرف غني تېره اونۍ د مالیه وزیر ښاغلي اکلیل حکیمي او یوشمېر نورو دکابینې وزيرانو سره هندوستان هېواد ته سفر وکړو چې په ترڅ کې یې په یوه خبري کنفرانس کې د هندوستان له لمړي وزیر نریندرا مودی سره یوځای ښکاره شو مودی په دغه خبري کنفرانس پرمهال په خپلو خبرو کې وویل هیڅکله به یې هېواد په حیاتي مسایلو کې یواځې پرېږدي هغه وویل چې هندوستان به نه یواځې چې دبدلون په لسیزه کې له دغه هېواد سره همکار وي بلکه راتلونکي کې به هم له دغه هېواد سره مرستو ته دوام ورکړي . ولسمشر محمد اشرف غني وویل هندوستان او افغانستان دزرګونو

تړاونو ترڅنګ چې لري یې زرګونه خاطرې لري چې سره تړلي دي . ولسمشر سره له دې چې کوم هېواد نوم واخیست وویل له ټولو هېوادونو وغوښتل چې پخواني مخالفونو ته تیر شي . له افغانستان سره د یو میلیارد ډالرو دوهم پړاو مرستو تر څنګ ژمنه کړې چې د افغانستان په اقتصادي برخه کې پانګونه کوي . دا مرستې تر څلورو راتلونکو کلونو لپاره دي او د خلکو ژوند د بدلولو لپاره به ولګول شي . د هندوستان لهخوا د یو میلیارد ډالرو دا مرسته په یوه خاصه طریقه د افغان دولت سره په

همکارۍ او مشورې تر سره کېږي، دا کېدای شي په بېلابېلو برخو کې زموږ د بې وزله خلکو ژوند د بدلولو لپاره ګټوره تمامه شي. کابل او نوې ډېلي د کډو اعلامیو تر څنګ یو بل ته د مجرمینو د ورکړې پر موافقې هم لاسلیک کړی دی. په اقتصادي برخه کې د هندوستان د مرستو اعلان داسې وخت د دواړو هېوادونو د مشرانو په حضور کې کېږي چې له دې یوه ورځ وړاندې په کابل کې د هندوستان سفارت د افغان ځوانانو د روزنې په برخه کې هم د هغه هېواد له مرستو ویلي دي، په اوسنیو شرایطو کې دا مرسته خورا ګټوره ده، افغانستان یې باید سم مدیریت وکړي او هغه په داسې پروژو چې خلکو ته کاري زمينې برابرې کړي ولګوي ښه ده چې ډېره برخه یې د اوبو لګونو او برېښنايي بندونو په جوړولو مصرف شي، دا په داسې حال کې ده چې شاوخوا شل ورځې وروسته د افغانستان سره د اقتصادي مرستو په هکله د بروکسل نړیوال کنفرانس جوړېږي کوم چې د کارپوهانو په باور له دې ناستې مخکې داسې مرستې په هغه کنفرانس هم اغېز لرلای شي ، د زرڅ - ډالرام سرک چې هند د دغه ۲۲۲ کیلومتره سرک پر جوړولو تر اتیا میلیونه ډالرو زیاتې پیسې لګولی دي. له جوړېدو څخه د هند موخه دا ده، چې د سمندر له لارې خپل صادراتی توکی ایران او له هغه ځایه افغانستان ته واستوي، چې په دې سره به د پاکستان له لارې د